

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

Dvb. 1. Quid sit adoratio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

CAPVT XXXVIII.

De Sacrificio & Adoratione.

Constat 4. Dubitationibus.

Sequuntur actus externi Religionis, inter quos primum locum obtinent sacrificium & adoratio; his enim manifestissimè cultus deferatur: sacrificio per rem externam, adoratione per corporis gestum. Sacrificio affines sunt oblationes & primitiæ, de quibus etiam breuiter aliquid dicemus.

DUBITATIO I.

Quid sit adoratio.

I Προσκύνησις.

NOTANDVM Primò, Adorationem Græcè dici προσκύνειν, quasi dicas adosculacionem, à κύνειν, quod idem est quod κύω osculor, vt ex Homero constat. solent enim antiqui venerari homines & deos, osculando genua, vel caput, vel humeros. Hebræi aliquando exprimunt per verbum קָרַע, quod se incuruare significat, à verbo קָרַע, aliquando per שָׁבַע, quod seruire. Hinc factum est vt 70. & Scriptores sacri noui Testamenti adorationis actum sepe exprimant per verbum δουλεύειν λατρεύειν, (quæ significant idem quod seruire) secuti Hebraismum.

2 Nomina cultum significantia sunt communia Deo & creaturis.

Notandum Secundò, Omnia hæc nomina esse communia Deo & creaturis; & quemuis cultum honorarium, siue is religiosus sit siue politicus, significare, aliquando enim significant honorem qui tribuitur hominibus vel Angelis: nam Genes. 18. Abraham adorauit in terram Angelos. & Gen. 19. Loth adorauit Angelos pronus in terram. 3. Reg. 1. Inclinauit se Berisabee & adorauit Regem. & infra, Nathan adorauit Regem pronus in terram. & alibi sæpe. quibus locis apud 70. est προσκύνειν, Hebraicè, קָרַע. Eadem alibi significant honorem diuinum. Exod. 20. v. 5. Non adorabis ea.

Δουλεία.

70. Οὐ προσκύνεις. Hebr. קָרַע. Sic Matth. 4. Adoratio & προσκύνεις accipiuntur pro cultu diuino; Gal. 4. Iis, qui non sunt natura dy seruiebatis; Græcè ἐδουλεύσατε. aliquando pro cultu & obsequio humano; ad Gal. 5. Per charitatem seruete inuicem, Græcè δουλεύσατε. Sic λατρεύειν apud profanos significat obsequia seruilia obire, famulari, & seruiliter aliquem colere; (vt ex Hesychio & Suida patet) tamen in nouo Testamento, & (exceptis duobus vel tribus locis) etiam in veteri semper accipitur pro cultu qui Deo debetur. Vide D. Augustinum lib. 10. de ciuit. cap. 1. & Ludouicum Vniem ibidem.

Λατρεύειν.

3 Ex his patet, quando in Scripturis vel Patribus inuenitur nomen adorationis, vel cultus, vel seruilitatis, vel aliud æquiuale, ex subiecta materia & circumstantiis iudicandum, virum accipiat pro cultu diuino, an pro inferiore; nam nomina ipsa per se generalia sunt, & nunc sic nunc aliter vsurpantur: quod est valdè notandum contra hæreticos.

His positis, Adoratio dupliciter accipitur. Primò, Generatim, vt complectatur etiam sacrificium & oblationem. Sic Ioan. 4. Venit hora quando generasim. neque in monte hoc neque in Ierosolymis adorabitis Patrem; nempe per sacrificium. nam de loco, vbi Deo sacrificium offerri deberet, quærebat Samaritana: de eo enim erat questio inter Iudæos & Samaritas. sic sapissimè accipitur in Scripturis.

Secundò, Propriè; & sic nihil est aliud quàm honor externo corporis gestu exhibitus, vt genuflexione, capitis apertione, inclinatione, osculo manus & pedum, corporis in terrâ prostratione, &c. his enim & similibus modis alios honoramus; testamur enim nostram submissionem, & alterius excellentiam. Itaque adoratio propriè consistit in externo illo gestu, quatenus est signum internæ æstimationis, reuerentiæ & submissionis erga alterum, & consequenter illius quoque excellentiæ.

Notandum est, etiam omnem externam adorationem secundum se esse adiphoram, & posse tam creaturis quàm Deo exhiberi: nam genuflexio, & totius corporis in terram prostratio, (quæ summæ videntur adorationes) etiam hominibus exhiberi solent; vt ex Scripturis patet, Genes. 43. & 50. 3. Reg. 1. 4. Reg. 4. Actor. 10. Itaque à sola intentione pendet, quòd per hæc, ista vel illa honoris species deferatur. si enim externâ illâ submissionis notâ intendas te alteri submittere tamquam Deo, & testari eius diuinitatem, erit cultus latræ; si vt amico Dei, erit dulxiæ; si vt viro sapienti, potenti, erit obseruantia politica. Vnde idem actus externus, quatenus successiuè potest procedere à diuersâ intentione, & accipi vt signum diuersæ excellentiæ in honoratis, & diuersæ æstimationis, reuerentiæ & submissionis in honorante, potest successiuè esse actus latræ, dulxiæ, & obseruantia politica.

DUBITATIO II.

Quid sit sacrificium propriè dictum.

Hæretici, vt excludant vnicum & verum Ecclesiæ sacrificium, ita rationem sacrificij explicant, vt vel omne opus bonum, vel saltem omne id quod Deo offertur, velint esse propriè dictum sacrificium. vnde Philippus Melanchthon in Locis communibus, tit. de sacrificio eucharistico, sacrificium dicit esse omne opus, quod Deo reddimus, vt eum honore afficiamus. & Caluinus lib. 4. Institut. cap. 18. §. 13. 16. 17. omnem oblationem, etiam si nulla fiat circa illam immolatio, vult esse verum sacrificium. Idem ferè docent alij hæretici, vt refert Gregorius à Valentia Apol. de sacrificio Missæ, & Bellarm. lib. 1. de Missa cap. 2.

Sed certum est, & fide tenendum, neque omne opus bonum, neque omnem oblationem esse verum & propriè dictum sacrificium.

Prior pars probatur Primò, Quia apud omnes Gentes

4

Adoratio

5 Omnis externa adoratio per se adiphora.

6 Hæreticorum sententia.

7 Non omne opus bonum est propriè dictum sacrificium.